Nijmegen

Postadres
Gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Bezoekadres
Korte Nieuwstraat 6
6511 PP Nijmegen

T 14 024
nijmegen.nl

Contactpersoon
Marc Theeuwes
m.theeuwes@nijmegen.nl
T 0651840562

Ons kenmerk
E22.000633

Aan de gemeenteraad van Nijmegen

Datum 6 april 2022
Onderwerp Regeling opvang ontheemden uit Oekraïne

Geachte leden van de raad,

In de afgelopen weken hebben wij u regelmatig geïnformeerd over de inrichting van crisisnoodopvanglocaties en noodopvanglocaties voor vluchtelingen uit Oekraïne. Wij hebben een aantal locaties ingezet hiervoor en breiden de opvangmogelijkheden uit. Wij merken dat de toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne -maar ook van buiten Oekraïne- dermate groot is dat we binnen de bestaande structuren niet meer in staat zijn om voldoende (nood)opvang te bieden. Daarom heeft de regering besloten om per 1 april jongstleden de artikelen 2c en 4 van de Wet verplaatsing bevolking in werking te stellen.

Wat houdt dit in?
Met deze maatregel heeft de regering het staatsnoodrecht ingezet. Het staatsnoodrecht regelt het handelen van de overheid in noodsituaties. Consequentie van deze inzet is dat de burgemeesters de wettelijke taak krijgen om te voorzien in de opvang van ontheemden (lees: vluchtelingen) uit Oekraïne. Deze maatregel heeft dus alleen betrekking op opvang van vluchtelingen uit dit land, niet op de opvang van vluchtelingen uit andere landen.

De regering vindt het nog te vroeg om de mogelijkheid om het gebruik van panden te vorderen te regelen. Volgens het kabinet is hiertoe nog onvoldoende aanleiding, in relatie tot de verregaande bevoegdheden die deze maatregel met zich meebrengt.
Wij beklemtonen het woord ‘nog’: het Veiligheidsberaad heeft deze bevoegdheid nadrukkelijk aanbevolen om daarmee ook invloed te hebben op de aanbodzijde van de opvangmogelijkheden.

Taken en bevoegdheden burgemeester
De taken, die de burgemeesters wettelijk krijgen, zijn:
1. Eisen stellen aan (gemeentelijke) opvanglocatie;
2. Verstrekking tijdens (gemeentelijke) opvang;
3. De financiële toelage;
4. Particuliere opvang.

Ad 1.
Een opvanglocatie moet minimaal:

- adequate bescherming bieden tegen weersinvloeden;
- verwarmd kunnen worden;
- sanitaire voorzieningen hebben;
- zit- en slaapgelegenheid bieden;
- gelegenheid bieden tot bereiden van maaltijden (crisisnoodopvanglocaties uitgezonderd)

Daarnaast moeten huisregels worden opgesteld. Wat daarin in ieder geval in moet staan staat in de regeling.

De veiligheidsregio verdeelt de vluchtelingen over de regio. De burgemeester bepaalt in welke opvangvoorziening binnen de gemeente een vluchteling wordt geplaatst. De burgemeester kan ook het recht op opvang beëindigen als daartoe aanleiding is.

Ad 2.
Met verstrekkingen worden bedoeld het zorgdragen van opvang en voorzieningen, zoals:

- onderdak;
- een maandelijkse financiële toelage;
- recreatieve en educatieve activiteiten;
- een aansprakelijkheidsverzekering;
- betaling van buitengewone kosten;
- onderwijs voor hen in de leerplichtige leeftijd.

Ook hiervoor geldt dat de burgemeester onder bepaalde omstandigheden het recht op deze voorzieningen kan intrekken.

Ad3.
Een van rijkswege vastgestelde financiële toelage wordt toegekend voor voedsel, kleding en andere persoonlijke uitgaven. De bedragen staan in de Regeling en worden maandelijks verstrekt. Het is ook mogelijk om in natura uit te keren.
Een financiële toelage wordt niet verstrekt als een vluchteling inkomsten heeft uit arbeid. Dit is echter nog niet gekwantificeerd, onderzocht wordt of hieraan normen gesteld moeten worden.
Daarnaast is er de mogelijkheid voor vergoeding van buitengewone kosten, bijvoorbeeld in een noodsituatie. Voor het maken van buitengewone kosten is in principe toestemming nodig.

De burgemeester heeft ook hier de bevoegdheid om onder omstandigheden de toelage in te trekken en terug te vorderen.

Ad4.
Vluchtelingen die verblijven in een particuliere opvanglocatie hebben ook recht op de financiële toelage, verhoogd met een wooncomponent. Ook voor hen geldt dat een vergoeding buitengewone kosten mogelijk is, onder dezelfde condities die gelden voor vluchtelingen die door de gemeente worden opgevangen. Ook hebben vluchtelingen in particuliere opvang, die leerplichtig zijn recht op onderwijs.

Financiële toelage
De hoogte van de financiële toelage is gebaseerd op wat is bepaald in de Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005 (Rva). Die regeling is van toepassing op asielzoekers en vergunninghouders die opvangen worden door het COA. De toelagen bedragen:

- voor volwassen en minderjarigen: € 260,- per maand. De toelage voor minderjarigen wordt uitgekeerd aan volwassen ouders en/of verzorgers.
- maandelijkse vaste wooncomponent: € 215,- per volwassene en € 55,- per minderjarige. Dit geldt voor vluchtelingen uit Oekraïne in particuliere opvang.

Voorwaarde is registratie in de Basis Registratie Personen (BRP), uiteraard als op grond van documentatie eenduidig kan worden ingeschreven. Deze registratie vindt plaats op basis van aangifte van verblijf en adres en de door mensen overgelegde documenten.

Het kabinet werkt nog aan een bekostigingsregeling, die de gemeenten in staat stelt de opvang te bekostigen en te verantwoorden. We verwachten dat die regeling binnen nu en een paar weken effectief is. Vooruitlopend daarop kunnen gemeenten overgaan tot (wekelijkse) bevoorschotting en dat doen wij ook.

Minder vrijblijvendheid, meer dwang
Met de Regeling opvang ontheemden uit Oekraïne komt het kabinet een eind tegemoet aan de wens van de gemeenten. Het Veiligheidsberaad wil verdergaande maatregelen: het kabinet zou gemeenten via aanwijsbesluiten moeten kunnen opdragen vluchtelingen op te nemen en gemeenten zouden panden moeten kunnen vorderen voor het bieden van onderdak.

Wat het niet makkelijker maakt is dat dertien gemeenten per 1 april aanstaande hun contract met het COA hebben opgezegd, waarmee de opvang voor ruim 2.500 mensen verdwijnt. Vanaf 1 mei sluiten er nog eens negen locaties. In totaal verdwijnen er 5.500 bedden. Daarmee wordt de druk op het bieden van opvang voor alle vluchtelingen enorm groot. Buitengewone omstandigheden vragen om buitengewone maatregelen.

Wij blijven als college onverkort vasthouden aan onze opgave om voor alle vluchtelingen onderdak en een veilige leefplek te zorgen.

Wij hopen u met deze brief voor dit moment voldoende geïnformeerd te hebben over de opvang van vluchtelingen in Nijmegen. Binnenkort is er een informatiebijeenkomst met uw

raad. Daar bieden wij inzicht in wat wij en anderen allemaal doen in Nijmegen om vluchtelingen onderdak en een zo aangenaam mogelijk leven te bieden.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar de brief van de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid aan de Tweede Kamer van 30 maart jongstleden: https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z06173&did=2022D12599

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Nijmegen

mr. drs. A.H. van Hout	drs. H.M.F. Bruls
gemeentesecretaris	Burgemeester